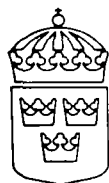

Bostadsutskottets betänkande

1987/88:1

om vissa länsstyrelsefrågor (prop. 1986/87:95 bilaga 11, delvis)

BoU
1987/88:1

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1986/87:95 om totalförsvarets fortsatta utveckling såvitt rör samordnad länsförvaltning jämte nio motioner.

I motionerna tas bl.a. upp frågor om samordnad länsförvaltning, om verksamheten vid länsstyrelsens styrelse samt om dimensioneringen av länsstyrelsernas naturvårdsenheter. Beträffande den samordnade länsförvaltningen föreslår utskottet med anledning av en motion (c) regeringen att förelägga riksdagen en proposition våren 1989 i stället för under innevarande mandatperiod. Utskottet avstyrker bifall till övriga motioner, i flera fall med motiveringen att vissa regeringsförslag är att vänta våren 1988.

Till betänkandet har fogats en reservation (s) i vilken förordas att riksdagen föreläggs en proposition om samordnad länsförvaltning under innevarande mandatperiod. I en reservation (fp, c) föreslås en översyn av länsstyrelseinstruktionen i avsikt att förbättra länsstyrelsernas insatser i miljövårdsarbetet.

Propositionen

I proposition 1986/87:95 bilaga 11 om totalförsvarets fortsatta utveckling bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad i bilagan anförts. Försvarsutskottet beslöt den 9 april 1987 att till bostadsutskottet överlämna propositionen i denna del såvitt däri behandlas frågan om samordnad länsförvaltning.

Föredraganden, statsrådet Holmberg, anför att en proposition med förslag om samordnad länsförvaltning förbereds i civildepartementet. Propositionen är avsedd att föreläggas riksdagen under innevarande mandatperiod. Uppgifter som rör länens förvaltning avses då sammanföras i en myndighet – en ny länsstyrelse. Arbetet med propositionen skall bl.a. grundas på den försöksverksamhet i Norrbottens län som riksdagen beslutat om.

Motionerna m.m.

1986/87:Fö160 av Agne Hansson m.fl.(c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den fortsatta beredningen av propositionen med förslag om samordnad länsförvaltning.

1986/87:Bo301 av Bengt Harding Olson (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring i länsstyrelseinstruktionen (1971:460) att ledamot får initiativrätt i länsstyrelsen.

1986/87:Bo302 av Lars Hedfors m.fl.(s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om den s.k. Kronobergsmodellen.

1986/87:Bo304 av Rosa Östh och Barbro Sandberg (c, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om en utökad försöksverksamhet vad gäller samordnad länsförvaltning.

1986/87:Bo306 av Stina Gustavsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs angående samordnad länsförvaltning.

1986/87:Bo307 av Per-Richard Molén (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av länsstyrelseinstruktionen i den del som reglerar länsstyrelsernas tillsyn över allmännyttiga stiftelser.

1986/87:Bo309 av Sven-Gösta Signell och Birger Rosqvist (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regeringen uppmärksammar länsstyrelserna på möjligheterna till och behovet av att "avslagsärendena" underställs länsstyrelses lekmannastyrelse för prövning.

1986/87:Bo310 av Erik Holmkvist (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att länsstyrelsen i Norrbottens län utreder möjligheterna till en ökad tillgänglighet till länets natur- och kulturvärden samt framlägger förslag till åtgärder med anledning av utredningsförslaget.

1986/87:Bo517 av Bengt Westerberg m.fl.(fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om ändring av länsstyrelsernas instruktion och arbetsordningar.

Motiveringen återfinns i motion Jo803.

Utskottet har vid besök i Kronobergs län och i Norrbottens län stöderat de försök med samordnad länsförvaltning som pågår där.

Uppgifter i anslutning till motionerna

Försöksverksamhet med samordnad länsförvaltning

Riksdagen antog i december 1985 (BoU 1985/86:3) en lag om försöksverksamhet med samordnad länsförvaltning (1985:1073). Försöksverksamheten pågår i Norrbottens län. Länsstyrelsens styrelse utser i sin helhet s.k. funktionsstyrelser som ersätter länskolnämnden, lantbruksnämnden, fiskesnämnden, länsbostadsnämnden och rennärlingsdelegationen i länet. Länsvägsnämnden har ersatts av ett råd för kommunikationsfrågor. Lagen som trädde i kraft den 1 juli 1986 gäller t.o.m. den 30 juni 1989. Försöksverksamheten omfattar också ett ökat samarbete på regional nivå mellan länsstyrelsen och berörda organ vad gäller sysselsättningsskapande åtgärder av investeringskaraktär, naturvård samt regional statistik.

I propositionen (prop. 1985/86:5) med förslag om försöksverksamheten anförde civilministern att verksamheten skulle utvärderas och att detta

arbete skulle ledas av en särskild arbetsgrupp inom regeringskansliet. Vid riksdagsbehandlingen av ärendet anförde bostadsutskottet (BoU 1985/86:3 s. 3) att regeringen om så befanns erforderligt i lämpligt sammanhang för riksdagen redovisar utfallet av försöksverksamheten.

Frågan om samordnad länsförvaltning har utöver i den ovan nämnda propositionen behandlats vid skilda tillfällen. Sålunda anförde finansministern i propositionen (prop. 1985/86:55) om sammanhållen skatteförvaltning m.m. att en utvärdering av försöksverksamheten i Norrbottens län skall göras så att en proposition kan läggas fram i god tid före den 1 juli 1989. Vad i propositionen anförts i denna del föranledde ingen kommentar vid riksdagsbehandlingen. Vad finansministern anförut upprepades av civilministern i 1986 års och i 1987 års budgetpropositioner (prop. 1985/86:100 bil. 15 s. 58 och prop. 1986/87:100 bil. 15 s. 85). I den sistnämnda propositionen anförde civilministern att han räknade med att en proposition om samordnad länsförvaltning kan föreläggas riksdagen under innevarande mandatperiod, dvs. senast våren 1988.

Slutligen bör i detta sammanhang erinras om civilministerns anförande i propositionen om totalförsvarets fortsatta utveckling (prop. 1986/87:95 s. 83). I denna proposition anges att uppgifter som rör länens utveckling och förvaltning skall sammanföras i en myndighet – en ny länsstyrelse.

Förutom i Norrbottens län pågår i andra län en utveckling av den regionala statliga förvaltningen. I Södermanlands län bedrivs en försöksverksamhet som innebär att de statliga länsorganen inom den befintliga organisationens ram skall utöka samarbetet i frågor som gäller länets utveckling och framtid.

Även i Kronobergs län bedrivs en försöksverksamhet med samordnad länsförvaltning.

Länsstyrelsen i Kronobergs län sammanfattar sin modell i fem punkter:

1. Gemensam grundsyn i för länet viktiga frågor och utvecklande av en länsprofil.
2. Samverkan i för länets utveckling angelägna frågor.
3. Enhetligt uppträdande i kontakter med kommuner, näringsliv, organisationer m.m. i frågor, som berör olika länsorgan.
4. Administrativ samordning så långt detta är praktiskt, effektivt och grundat på verkliga besparingar.
5. Vid länsmyndigheternas samverkan med sin centrala myndighet bör beaktas den länsamverkan som genomförs enligt ovan.

Den för länet gemensamma grundsynen fastställs av länsstyrelsens styrelse i form av ett måldokument, vars innehåll ej är detaljreglerande. Styrelsen har även fastställt fyra prioriterade områden (industriutveckling, en levande landsbygd, utbildning och forskning samt kommunikationer/transporter). Åtgärder för länets utveckling bereds i ett länsområde, där chefstjänstemän från ett tjugotal regionala organ ingår. Grundsynen konkretiseras bl.a. i projekt där berörda länsorgan, landsting och kommuner medverkar. Ledningsgruppen för projekten tillsätts av länsstyrelsens styrelse.

Den ovannämnda arbetsgruppen, som har knutits till civildepartementet, svarar för utvärdering av Norrbottensförsöket och förberedelser för det långsiktiga utvecklingsarbetet rörande samordnad länsförvaltning. Gruppen

biträds i sitt arbete av statskontoret och länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON).

BoU 1987/88:1

Arbetsgruppen vände sig hösten 1986 till berörda verk med en rundfråga om deras syn på försöksverksamheten med samordnad länsförvaltning i Norrbottens län och den "nya" länsstyrelsen. På motsvarande sätt har länsstyrelserna ombetts redovisa sin syn på hur den samordnade länsförvaltningen bör kunna se ut med hänsyn till det egna länets förutsättningar. Inkomna synpunkter har därefter tillsammans med promemorior angående sektorsstudier och försöksverksamheten i Norrbottens län remissbehandlats.

Nyligen (i november 1987) har gruppen till civilministern överlämnat en rapport om samordnad länsförvaltning. Rapporten kommer att ingå som en del av underlaget i arbetet med den ovannämnda propositionen. I rapporten beskrivs förutom Norrbottensförsöket bl.a. Sörmlands- och Kronobergsmodellerna.

Länsstyrelseinstruktionen m. m.

De grundläggande reglerna för vilka ärenden som skall avgöras av länsstyrelsens styrelse ges i förordningen med länsstyrelseinstruktion (1986:1122). I instruktionen anges (23 §) att styrelsen bl.a. avgör viktigare frågor om samhällsplanering och regionala utvecklingsinsatser eller om polisverksamhet eller andra för länet betydelsefulla åtgärder. Bland de ärenden som skall avgöras av styrelsen kan nämnas viktigare författningsfrågor, viktigare frågor om organisation, arbetsordning eller tjänsteföreskrifter, vissa tillsättningsfrågor och anslagsfrågor samt andra frågor som landshövdingen hänskjuter till styrelsen.

För länsstyrelsen skall enligt länsstyrelseinstruktionen (22 §) finnas en arbetsordning. Arbetsordningen skall innehålla de allmänna bestämmelser om arbetet inom länsstyrelsen som behövs utöver instruktionen eller genom andra föreskrifter av regeringen. Av arbetsordningen skall framgå vilka enheter som skall vara företrädna när beslut fattas. Länsstyrelserna beslutar var och en sin egen arbetsordning. Till ledning för länsstyrelserna utarbetar länsstyrelsernas organisationsnämnd en normalarbetsordning.

Ärenden som inte skall avgöras av styrelse avgörs av den tjänsteman som anges i länsstyrelseinstruktionen, arbetsordningen eller genom särskilt beslut av länsstyrelsen.

Med anledning av en motion (s) i vilken togs upp frågan om vilka ärenden som skall avgöras av länsstyrelsens styrelse anförde bostadsutskottet år 1985 (BoU 1985/86:4 s. 3) att länsstyrelsens styrelse hade att besluta bl.a. om arbetsordning och att styrelsen sålunda hade ett avgörande inflytande bl.a. över på vilken nivå inom länsstyrelsen olika beslut skall fattas. Motionen som avstyrktes av utskottet avsågs av riksdagen.

Samordnad länsförvaltning

Ovan har i stora drag redovisats den försöksverksamhet med samordnad länsförvaltning som nu pågår.

I Norrbottens län bedrivs försöksverksamheten med stöd av en lag som gäller under perioden den 1 juli 1986 – den 30 juni 1989. Vissa organisatoriska förändringar har beslutats. Dessa som kortfattat har beskrivits ovan innebär bl.a. att funktionsstyrelser inrättats som ersätter vissa länsnämnder.

I vissa andra län pågår en försöksverksamhet som utgår från den nuvarande regionala organisationen. Som exempel på denna försöksverksamhet kan tas Kronobergs län. I försöket där ingår förutom länsnämnderna t.ex. även högskolan och utvecklingsfonden.

Regeringens avsikt är att under innevarande mandatperiod förelägga riksdagen en proposition om samordnad länsförvaltning.

I fyra motioner tas upp den samordnade länsförvaltningen. I motion 1986/87:Fö160 (c) aktualiseras beredningen av den kommande propositionen i ämnet. Motionärerna anför att en proposition kommer att föreläggas riksdagen innan försöksverksamheten i Norrbotten avslutas vid halvårsskiftet 1989. Detta rimmar dåligt med riksdagens tidigare beslut som enligt motionärerna innebär att en redovisning av försöket skulle lämnas riksdagen när försöksperioden gått ut och innan beslut om samordnad länsförvaltning fattas. Motionärerna riktar invändningar mot vad i proposition 1986/87:95 bilaga 11 om totalförsvarets fortsatta utveckling anförts om att en proposition om samordnad länsförvaltning avses föreläggas riksdagen under innevarande mandatperiod.

I de tre övriga motionerna som behandlas i detta avsnitt förordas att även andra modeller än Norrbottensmodellen utvärderas vid arbetet på en proposition om samordnad länsförvaltning. I motionerna 1986/87:Bo302 (s) och 1986/87:Bo306 (c) föreslås att även Kronobergsmodellen övervägs vid regeringens ställningstagande i ärendet medan i motion 1986/87:Bo304 (c, fp) föreslås att en försöksverksamhet startas även i andra län t.ex. i Uppsala län.

Utskottet behandlar inledningsvis den genom proposition 1986/87:95 och motion 1986/87:Fö160 anhängiggjorda frågan om tidpunkten och handläggningsordningen för den aviserade propositionen om samordnad länsförvaltning.

Som framgått ovan anförde bostadsutskottet år 1985 (BoU 1985/86:3) att regeringen, om så befanns erforderligt, i lämpligt sammanhang för riksdagen redovisade utfallet av försöksverksamheten i Norrbottens län. I den proposition (prop. 1985/86:5) i vilken försöksverksamheten presenterades anfördes att verksamheten borde utvärderas. Någon tidpunkt för när denna utvärdering borde göras angavs inte i propositionen.

Som också framgått ovan har civildepartementets arbetsgrupp för samordnad länsförvaltning hösten 1986 vänt sig till berörda verk för att få deras synpunkter på försöksverksamheten med samordnad länsförvaltning i Norrbottens län. Länsstyrelserna har ombetts redovisa sin syn på hur den

samordnade länsförvaltningen bör kunna se ut med hänsyn till det egna länets förutsättningar.

De berörda verken och länsstyrelserna har alltså avgett sina synpunkter på Norrbottensförsöket m.m. när försöket pågått mindre än ett halvt år. Den lag som utgör grunden för försöket gäller från den 1 juli 1986 t.o.m. den 30 juni 1989, dvs. i tre år. Även om det kan hävdas att det inte är nödvändigt att avvakta hela försöksperioden vill utskottet starkt sätta i fråga den tidsplan för propositionsarbetet som regeringen nu arbetar efter och som innebär att en proposition om samordnad länsförvaltning skall föreläggas riksdagen redan våren 1988. Det finns enligt utskottets mening inte tillräcklig anledning att forcera det nödvändiga beredningsarbetet så som blir fallet om regeringens tidsplan följs. Det får anses ha ingått som en – om än icke uttalad – förutsättning i det ursprungliga riksdagsbeslutet om Norrbottensförsöket (se BoU 1985/86:3) att åtminstone den största delen av försöksperioden skulle tas i anspråk innan riksdagen förelades ett eventuellt förslag om samordnad länsförvaltning. Att lagen givits en giltighetstid om tre år bör ha inneburit att även regeringen ursprungligen avsett att försöksperioden skulle ha pågått längre innan en utvärdering av försöket gjordes.

Det finns enligt utskottets mening goda motiv för uppfattningen att försöksverksamheten utvärderas när försöket pågått en längre tid. Utan att mera i detalj lämna synpunkter på det fortsatta beredningsarbetet förefaller det utskottet rimligt att utvärderingen sker tidigast hösten 1988. Om utvärderingen ger vid handen att en proposition om samordnad länsförvaltning skall föreläggas riksdagen synes det vara lämpligt att riksdagen presenteras ett förslag våren 1989. En sådan handläggning ger självfallet bättre kunskap och erfarenheter om den länsstyrelsereform som förespråkats i skilda sammanhang. Regeringen bör sålunda inte enligt utskottets mening förelägga riksdagen ett förslag under innevarande mandatperiod.

Vad nu anförts om tidsplanen för reformen och om en utvärdering av försöksverksamheten ligger i allt väsentligt i linje med vad i motion 1986/87:Fö160 (c) föreslagits. Motionärerna förordar nämligen att en utvärdering som grundas på försöksverksamheten i Norrbottens län görs innan ett eventuellt förslag föreläggs riksdagen. En meningsfull utvärdering torde bli möjlig om den av utskottet ovan föreslagna tidsplanen accepteras. På grundval av utvärderingen bör därefter en proposition kunna föreläggas riksdagen våren 1989.

Sammanfattningsvis anser utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:95 bilaga 11 såvitt nu är i fråga och motion 1986/87:Fö160 (c) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om handläggningsordning och tidsplan för det fortsatta arbetet inom regeringens kansli med frågan om samordnad länsförvaltning.

Motionerna 1986/87:Bo302 (s) och 1986/87:Bo306 (c) om att även den s.k. Kronobergsmodellen skulle övervägas i propositionsarbetet ger utskottet anledning erinra om följande.

Ovan har redovisats att den särskilda arbetsgruppen som har knutits till civildepartementet för utvärdering av Norrbottensförsöket nyligen har överlämnat en rapport om samordnad länsförvaltning till civilministern. I rapporten behandlas bl.a. Kronobergsmodellen. Rapporten kan förväntas

ingå i underlagsmaterialet vid det fortsatta beredningsarbetet. Vad i motionerna 1986/87:Bo302 (s) och 1986/87:Bo306 (c) föreslagits kan alltså väntas komma att övervägas utan någon riksdagens begäran därom. Ett tillkännagivande enligt motionärernas förslag tjänar alltså inte något reellt syfte.

Förslaget i motion 1986/87:Bo304 (c, fp) om att en försöksverksamhet med samordnad länsförvaltning skall startas även i andra län ger utskottet anledning framhålla att hinder inte finns att en sådan verksamhet beslutas och prövas av länsstyrelserna. Så har skett t.ex. i Kronobergs län. Även om statsmakterna fattat beslut om Norrbottensförsöket finns det således möjligheter att utforma olika samarbetsformer initierade av länsstyrelserna själva givetvis inom ramen för gällande ordning. Ett riksdagens tillkännagivande om en utökad försöksverksamhet enligt förslaget i motion 1986/87:Bo304 (c, fp) är sålunda inte erforderligt. Motionen avstyrks med hänvisning till vad nu anförts.

Länsstyrelseinstruktionen m. m.

I motion 1986/87:Bo301 (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring i länsstyrelseinstruktionen att ledamot får initiativrätt i länsstyrelsen.

I propositionen om ledningen av den statliga förvaltningen (prop. 1986/87:99 s. 102) anges att länsstyrelsernas ledningsfunktion bör bli föremål för prövning i samband med utvärderingen av försöksverksamheten med den samordnade länsförvaltningen i Norrbottens län. Försöksverksamhetens innehåll har beskrivits ovan.

Enligt utskottets uppfattning bör resultatet av regeringens överväganden om länsstyrelsens ledningsfunktion avvaktas. I propositionen om samordnad länsförvaltning blir det naturligt att ta upp frågan om de förtroendevaldas medverkan i länsstyrelsens styrelse. Den av motionären aktualiserade frågan bör behandlas i detta större sammanhang. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1986/87:Bo301 (fp) om ändring i länsstyrelseinstruktionen.

Även i motion 1986/87:Bo309 (s) behandlas verksamheten inom länsstyrelsens styrelse. Motionärerna anför att ärenden om t.ex. tillstånd till linjetrafik, auktorisation av bilskrotare, skattebefrielse för fordon samt registrering av fastighetsmäklare i länsstyrelsen normalt avgörs på tjänstemannanivå. Om den enskilde vid tjänstemannaprövningen får nej på sin ansökan anser motionärerna att, innan definitivt beslut fattas, ärendet regelmässigt skall avgöras av länsstyrelsens styrelse. Den möjlighet som enligt länsstyrelseinstruktionen faktiskt finns för länsstyrelsens styrelse att ta befattning med olika ärenden bör enligt motionärerna komma till användning i "avslagsärendena". Länsstyrelserna bör uppmärksammas på denna möjlighet. Ett tillkännagivande härom från riksdagen till regeringen yrkas i motionen.

Det finns enligt utskottets mening inte grundad anledning anta annat än att länsstyrelserna är medvetna om den möjlighet som ges i länsstyrelseinstruktionen och som alltså innebär att olika ärenden kan tas upp till avgörande i

styrelsen. Det kan dock finnas skäl överväga hur styrelsens arbete bör organiseras så att kravet på rättssäkerhet för den enskilde garanteras. Hur en sådan ordning skall kombineras med en praktisk och smidig handläggning av ärenden i länsstyrelsens styrelse är en fråga för resp. länsstyrelse. Vid en sådan uppfattning finns inte skäl föreslå riksdagen göra det i motion 1986/87:Bo309 (s) föreslagna tillkännagivandet. Även beträffande den i denna motion aktualiserade frågan kan dessutom finnas anledning att avvakta den kommande propositionen om samordnad länsförvaltning.

Länsstyrelsernas tillsyn över allmännyttiga stiftelser tas upp i motion 1986/87:Bo307 (m).

Enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser skall en stiftelse som tjänar ett bestämt ändamål anmälas hos länsstyrelsen i det län där stiftelsens förvaltning huvudsakligen skall utövas (1 §). Anmäld stiftelse skall (8 §) i princip stå under länsstyrelsens tillsyn om länsstyrelsen finner att stiftelsen främjar ett allmännyttigt ändamål.

Motionären anför att länsstyrelser själva sedan några år ingår som stiftare i en rad stiftelser. Enligt motionären är det otillfredsställande att länsstyrelserna ingår i stiftelser som de själva är ålagda att utöva tillsyn över. Klarare regler efterlyses. I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av länsstyrelseinstruktionen i den del som reglerar länsstyrelsernas tillsyn över allmännyttiga stiftelser.

Som framgått av redovisningen ovan regleras länsstyrelsernas tillsyn över allmännyttiga stiftelser genom lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser. För att uppnå det av motionären önskade syftet bör alltså denna lagstiftning ändras. I en nyligen publicerad departementspromemoria (Ds Ju 1987:14) Stiftelser läggs fram ett förslag till lag om stiftelser. I promemorian behandlas även den genom motion 1986/87:Bo307 (m) väckta frågan. Förslag läggs i promemorian fram om att t.ex. kammarkollegiet skall vara tillsynsmyndighet om landshövdingen eller någon annan högre tjänsteman vid länsstyrelsen ingår som ledamot i en stiftelse som har säte i länet. En riksdagens åtgärd är sålunda inte nu påkallad. Syftet med motionen får anses tillgodosett genom det pågående arbetet.

I detta avsnitt behandlar utskottet även folkpartiets partimotion 1986/87:Bo517 yrkande 2. Motionärerna hemställer att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1986/87:Jo803 anförts om länsstyrelsernas instruktion och arbetsordningar. I sistnämnda motion föreslås en förstärkning av länsstyrelsernas naturvårdsenheter och ändring av instruktion och arbetsordningar så att länsstyrelserna på ett mera kraftfullt sätt kan företräda miljövårdens intressen.

Utredningen om miljövårdens organisation överlämnade i september 1987 sitt betänkande För en bättre miljö (SOU 1987:32) till miljö- och energiministern. I betänkandet behandlas bl.a. myndigheternas roll i det framtida miljöskyddsarbetet. Beträffande länsstyrelserna föreslår utredningen att dessa skall ges en roll som prövnings- och tillsynsmyndighet vad gäller större och medelstora anläggningar där prövningen inte ankommer på koncessionsnämnden.

I regeringförklaringen den 6 oktober 1987 anförde statsministern att en miljöpolitisk proposition kommer att föreläggas riksdagen under våren.

Bl.a. skall förslag läggas fram i avsikt att göra organisationen på miljöskyddsområdet effektivare.

BoU 1987/88:1

Den av motionärerna aktualiserade frågan övervägs i regeringens kansli. Resultatet av dessa överväganden bör avvaktas. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet folkpartiets partimotion 1986/87:Bo517 yrkande 2.

Åtgärder för att främja friluftslivet i Norrbotten

Rubricerade fråga aktualiseras genom motion 1986/87:Bo310 (m). Motionären föreslår att riksdagen hos regeringen begär att länsstyrelsen i Norrbottens län utreder möjligheterna till en ökad tillgänglighet till länets natur- och kulturvärden samt framlägger förslag till åtgärder med anledning av utredningen:

Motionären anser bl.a. att följande objekt borde övervägas: naturupplevelse i orörd natur, möjligheter till jakt och fiske, båt- och kanotfärder i älvdalarna, upplevelser i ren vildmark, färder med hundspann, iordningställda utsiktsplatser, natur-, kultur- och fiskestigar.

Förutom att flera av de delprojekt motionären tar upp förverkligats helt eller delvis finns anledning hävda att sådana initiativ som påkallas i motionen bör initieras genom beslut på regional och lokal nivå. En sådan ordning torde bäst främja de syften motionären gör sig till tolk för. Utskottet vill dock betona vikten av att berörda myndigheter i lämplig ordning informerar om de möjligheter till natur- och naturupplevelser som finns inte minst i Norrbottens län. Utskottet förutsätter att länsstyrelsen om så är erforderligt vidtar ytterligare åtgärder i den fråga motionären aktualiserat utan riksdagens begäran därom. Motion 1986/87:Bo310 (m) avstyrks.

Hemställen

Utskottet hemställer

1. beträffande *beredningen av ärendet om samordnad länsförvaltning*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:95 bilaga 11 såvitt nu är i fråga och motion 1986/87:Fö160 (c) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om handläggningsordning och tidsplan avseende samordnad länsförvaltning,

2. beträffande *utvärdering av den s.k. Kronobergsmodellen*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Bo302 och 1986/87:Bo306,

3. beträffande *utvidgning av försök med samordnad länsförvaltning*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo304,

4. beträffande *ledamots initiativrätt i länsstyrelse*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo301,

5. beträffande *ärenden som bör beslutas av länsstyrelsens styrelse*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo309,

6. beträffande *länsstyrelsernas tillsyn över allmännyttiga stiftelser*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo307,

7. beträffande *förstärkning av länsstyrelsernas naturvårdsenheter*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Bo517 yrkande 2.

Stockholm den 10 november 1987

På bostadsutskottets vägnar

Maj-Lis Landberg

Närvarande: Maj-Lis Landberg (s), Birgitta Hambræus (c), Magnus Persson (s), Knut Billing (m), Margareta Palmqvist (s), Karl-Göran Biörsmark (fp), Bertil Danielsson (m), Rune Evensson (s), Tore Claeson (vpk), Nils Nordh (s), Berit Bölander (s), Margareta Gard (m), Ingrid Hasselström Nyvall (fp) och Sivert Carlsson (c).

Reservationer

1. Beredningen av ärendet om samordnad länsförvaltning (mom. 1)

Maj-Lis Landberg, Magnus Persson, Margareta Palmqvist, Rune Evensson, Nils Nordh och Berit Bölander (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Som också" och på s. 6 slutar med "samordnad länsförvaltning" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan ställa sig bakom det av regeringen valda tillvägagångssättet avseende den fortsatta reformeringen av den regionala statliga administrationen. Det kan inte resas befogade invändningar mot en ordning som innebär att riksdagen i samma proposition får ta del av regeringens syn på försöksverksamhetens utfall och på hur en samordnad länsförvaltning skall utformas. Att inte hela den ursprungligen planerade försöksperioden avvaktas kan enligt utskottets uppfattning inte anses innebära en sådan nackdel som motionärerna i motion 1986/87:Fö160 (c) tycks anse. Det viktiga i sammanhanget är naturligtvis att försöksverksamheten, under den tid den bedrivits, kan bilda utgångspunkt för ett regeringens förslag till riksdagen. Utskottet har inte tillräckliga skäl motsätta sig regeringens handläggning av ärendet eller den tidsplan för propositionsarbetet som regeringen nu arbetar efter.

Slutsatsen av utskottets bedömning innebär att vad i proposition 1986/87:95 bilaga 11 såvitt nu är i fråga anförts inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande om den fortsatta beredningen av ärendet om samordnad länsförvaltning. Propositionen i denna del bör läggas till handlingarna. Utskottets ställningstagande innebär således att utskottet inte kan stödja förslaget i motion 1986/87:Fö160 (c) om den fortsatta beredningen av propositionen. Motionen avstyrks.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beredningen av ärendet om samordnad länsförvaltning*

att riksdagen lägger proposition 1986/87:95 bilaga 11 såvitt nu är i fråga till handlingarna och avslår motion 1986/87:Fö160,

2. Förstärkning av länsstyrelsernas naturvårdsenheter
(mom. 7)

Birgitta Hambræus (c), Karl-Göran Björsmark (fp), Ingrid Hasselström Nyvall (fp) och Sivert Carlsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Den av" och slutar med "1986/87:Bo517 yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Inte minst den senaste tidens diskussioner om möjligheterna att i praktisk handling omsätta de miljöpolitiska principerna har pekat på vikten av att den regionala tillsynsmyndigheten – länsstyrelsen – ges en central roll. I det arbete om miljövårdens organisation som för närvarande pågår i regeringens kansli är det av stor vikt att en översyn görs bl.a. av länsstyrelseinstruktionen så att länsstyrelserna ges reella möjligheter att ta det ansvar i miljövårdsarbetet som de tilldelats. Det torde i allt väsentligt råda stor enighet om att detta arbete på den regionala och lokala nivån bör förstärkas så att bl.a. tillsynen på miljöskyddsområdet förbättras. Det är viktigt att förslag om en ny miljövårdsorganisation skyndsamt föreläggs riksdagen så att den kan börja sitt arbete senast vid halvårsskiftet 1988.

Vad nu framhållits har aktualiserats genom förslag i folkpartiets partimotion 1986/87:Bo517 yrkande 2. Riksdagen bör med anledning av motionsyrkandet som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet ovan anfört.

Utskottet vill också erinra om att i en reservation (fp) våren 1987 till betänkande BoU 1986/87:18 framhållits vikten av snara insatser för att personellt förstärka länsstyrelsernas naturvårdsenheter.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *förstärkning av länsstyrelsernas naturvårdsenheter*
att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Bo517 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

